

Prognozēšanas metode

Projekts 2017-1-FI01-KA204-034696

Atruna

Šī dokumenta autori ir veikuši visus pieejamos pasākumus, lai tā saturs būtu precīzs, konsekvents un likumīgs. Tomēr projekta konsorcijs un atsevišķi partneri, kas tieši vai netieši nepiedalās šī dokumenta izveidē un publicēšanā, nenes atbildību, kas varētu rasties tā satura izmantošanas dēļ.

Šī publikācija ir izveidota ar ERASMUS + programmas palīdzību. Par šīs publikācijas saturu atbild vienīgi FutVol konsorcijs, un tas nekādā ziņā neatspoguļo "ERASMUS +" Programmu viedokli.

PROGNOZĒŠANAS RĪKS / METODE

Kā brīvprātīgie var uzzināt, kas varētu notikt nākotnē, un palīdzēt savai organizācijai sasniegt mērķus?

Piedāvājam metodi un instrumentus, lai palīdzētu!

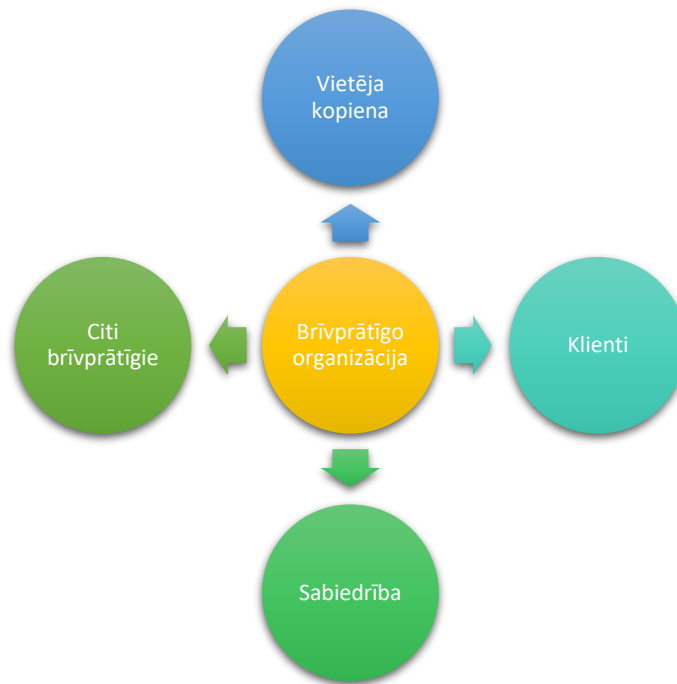
Šī rīka mērķis ir apkopot informāciju no organizācijas ieinteresētajām personām, t.i., dažādām cilvēku grupām un organizācijām. Informācijas iegūšanā būtu jāiekļauj diskusija, kas ļautu organizācijai izstrādāt rīcības plānu. Pamatideja ir iegūt informāciju par dažādu **cilvēku viedokļiem, kas ar “mums” varētu notikt nākotnē** (ti, brīvprātīgo sabiedrību vai organizāciju), un ar **dažādu viedokļu kombinēšanu**, iegūt ieskatu par to, kas notiks nākotnē.

Brīvprātīgie var uzzināt dažādu ieinteresēto personu viedokli, izmantojot mūsu rīkus un idejas, vai arī izmantot savas idejas. Piedāvājam arī rokasgrāmatu prognozēšanas semināru vadīšanai, kurā vairāk pastāstīts par mūsu metodi. Mēs sniegsim pāris praktiskus piemērus par to, kā šo izmantot, kā piemēru ņemot vietējo vides NVO.

Prognozēšanas modelis

Pirms jūs noteiksiet datumu ieinteresēto personu viedokļu noteikšanai, jums ir nepieciešams veltīt laiku, lai padomātu par to, kas viņi ir.

Jebkurai brīvprātīgajai organizācijai ir savas ieinteresētās personas, kuru intereses un cerības ir daļa no organizācijas misijas. Organizācijas vispārējais mērķis ir sasniegt tās mērķus (piemēram, uzlabot vietējo vidi) un apmierināt ieinteresēto personu vajadzības. Ieinteresēto personu vēlmju neizpaušana varētu novest pie kritiskām situācijām īstermiņā vai vidējā termiņā, vai pat eksistenciālām krīzēm ilgtermiņā. **Šī iemesla dēļ ir stratēģiski svarīgi analizēt konkrēto ieinteresēto personu kopumu.** Tas ļaus noteikt savstarpējo saistību (1. att.):

1. attēls

Galvenais ieinteresēto personu analīzes jautājums:

Kā mēs apmierināsim mūsu ieinteresēto personu vajadzības?

Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir svarīgi uzdot vēl citus jautājumus, veicot četras vienkāršas darbības:

Pirmais solis:

Kas tieši ir mūsu ieinteresētās personas?

Pirms darba uzsākšanas mums ir jānoskaidro, kas tieši ir mūsu brīvprātīgo organizācijas īpašās ieinteresētās personas, kuras var tikt nosauktas zem katra no četriem veidiem, kas attēloti 1. att. Kas ir mūsu klienti, kuriem mūsu darbs ir tieši vai netieši vērsts? Kas ir cilvēki un/vai organizācijas, kas veido mūsu vietējo kopienu? Vai tā ir mūsu pašvaldība, citas brīvprātīgās organizācijas? Kas vēl? Vai mēs varam definēt jēdzienu "sabiedrība" precīzāk?

Otrais solis:

Katra veida nosauktās ieinteresētās personas ir jāsarindo pēc nozīmīguma brīvprātīgajai organizācijai. Šī nozīme var būt atšķirīga atkarībā no analīzes mērķa un ietver aprakstu, kā prezentēts 2. att. Tas ir nepieciešams, lai saprastu, kur var panākt pārmaiņas, un plānotu resursu izmantošanu.

ieinteresētajām personām	VĀJA IETEKME	SPĒCĪGA IETEKME
LIELA INTERESE	Noderīgi, ja tie kļūst par organizācijas atbalstītājiem	Nepieciešams iesaistīt
VĀJA INTERESE	Ietekme uz organizāciju ir neliela vai nav	Bīstami vai ļoti noderīgi organizācijai, ja tās kļūst ieinteresētas

2. attēls

Praktisks piemērs:

Vides NVO nolemj, ka vietējie politiķi ir ļoti svarīgas ieinteresētās personas kampaņai, kas veicinātu otrreizējo pārstrādi. Otrreizējās pārstrādes veicināšana būtu nozīmīgs sasniegums 5 gadu laikā. Problēma ir intereses trūkums, jo nepieciešami līdzekļi. Organizācija uzskata, ka būtu prātīgi uz klausīt viņus un domāt par veidiem, kā viņi varētu palīdzēt realizēt šo mērķi.

Trešais solis:

Cik svarīgas ir mūsu ieinteresētās personas?

Pārskatiet sarakstu, atbildot uz jautājumu:

- Kādas ir katras konkrētās ieinteresētās personas vajadzības attiecībā uz mūsu organizāciju?

Šis viedoklis var ietekmēt sākotnējo sarakstu 2. darbībā un novest pie izmaiņām.

Ceturtais solis:

Cik labi mēs varam apmierināt ieinteresēto personu cerības?

Attiecībā uz izvēlētajām ieinteresētajām personām mums ir jāidentificē, kā apmierināt viņu cerības:

- Ko mēs darām, lai apmierinātu ieinteresēto personu cerības? Vai mēs zinām, kā apmierināt tos mūsu darbā? Kas ir labs? Kas varētu būt labāks? Ko mēs darīsim?

Pēc tam, kad esat definējis savas ieinteresētās personas, jūs varat sākt atklāt savas idejas.

Šeit attēlots, kā strādā mūsu modelis, apvienojot idejas no dažādiem cilvēkiem:

<p>Ko es domāju, kas varētu notikt ar mums (mūsu organizāciju)</p> <p>Jautājums, ko brīvprātīgie uzdod paši sev</p>	<p>Ko citi brīvprātīgie un mūsu organizācija domā, ka varētu notikt ar mums (mūsu organizāciju)</p> <p>Jautājums, ko brīvprātīgie jautā vai iegūst atbildes no citu brīvprātīgo organizāciju vai asociācijas tendenču analīzes (biedru skaits utt.)</p>	<p>Ko mūsu klienti domā, kas varētu notikt ar mums (mūsu organizāciju)</p> <p>Jautājums, kuru brīvprātīgie uzdod cilvēkiem, ar kuriem viņi strādā</p>
<p>Ko mūsu kopiena domā, kas varētu notikt ar mums (mūsu organizāciju)</p> <p>Novērojumi par to, kas notiek mūsu pilsētā utt.</p>	<p>Ko sabiedrība domā, kas varētu notikt ar mums (mūsu organizāciju)</p> <p>Novērojumi no ziņām, interneta, meklējot terminus "nākotne"</p>	<p>Kas īstenībā notiks ar mums</p> <p>Analīze Darbības plānošana</p>

Jūs jau esat identificējis savas ieinteresētās personas. Šeit ir konkrēts piemērs tam, kā var identificēt savus klientus:

Praktisks piemērs:

Vides NVO domāja, ka tās potenciālie klienti ir vietējās ģimenes un skolas, kam jāzina, kā aizsargāt vidi vietējā mērogā. Viņi noteica vietējos politiķus par savu Kopienu, un vietējos plašsaziņas līdzekļus par Sabiedrību.

Šeit ir padomi, kā uzzināt dažādu ieinteresēto personu idejas. Jūs varat izmantot šos vai izdomāt savus jautājumus un metodes. Šīs idejas var kalpot jums par iesākumu, bet svarīgi, lai tas būtu pēc iespējas vienkāršāk!

1. Ko es domāju, kas varētu notikt ar mums?

- Kā, jūsuprāt, brīvprātīgais darbs izskatīsies pēc 10, 20, 30 gadiem? Pierakstiet savas idejas
- Kāda būs jūsu nākotne?

2. Ko citi brīvprātīgie un mūsu organizācija domā, kas varētu notikt ar mums?

- Uzdod citiem brīvprātīgajiem, kā viņi domā izskatīsies brīvprātīgais darbs pēc 10, 20, 30 gadiem.
- Google "brīvprātīgā darba nākotne" - iegūsiet daudz rezultātus un rakstus par brīvprātīgā darba nākotni.
- Meklējiet brīvprātīgā darba centrus savā pilsētā un pārrunājiet šos jautājumus ar cilvēkiem, kuri atlasa brīvprātīgos. Kāds, viņuprāt, nākotnē varētu būt brīvprātīgo darbs?
- Sazinieties ar citiem brīvprātīgajiem sociālajos medijos (Facebook, Twitter, u.c.). Kādas ir viņu domas par nākotni? Vai viņu viedokļi ir dažādi, vai arī lielākā daļa cilvēku ir vienprātis par dažām idejām?
- Meklējiet statistiku par savu organizāciju. Cik daudz biedru jums bija agrāk un tagad? Kas pieteicās agrāk un kas tagad? Kāda veida darbus brīvprātīgie veica agrāk un tagad? Ko no šīs informācijas var secināt par nākotni?
- Sazinieties ar NVO pa e-pastu un uzdodiet viņiem jautājumus, piemēram, "vai jums ir vairāk vai mazāk brīvprātīgo kā pirms 10 gadiem?" un "vai brīvprātīgo kļūs arvien vairāk nākotnē?", tad salīdziniet dažādu organizāciju atbildes.
- Pamatojoties uz veikto pētījumu, kādas ir jūsu prognozes par brīvprātīgo darbu nākotnē? Vai vairāk iespēju pozitīvam vai negatīvam rezultātam?

Praktisks piemērs:

Vides NVO brīvprātīgie uzskatīja, ka ļoti daudz ir atkarīgs no cilvēku vispārējiem uzskatiem par apkārtējo vidi. Jo vairāk ir satraukuma, jo vairāk brīvprātīgo iesaistās. Viņi arī uzskatīja, ka būs vairāk mikro-brīvprātīgā darba tiešsaistē. Viņi intervēja viens otru un izmantoja Google, lai atrastu dažas idejas.

---

3. Ko mūsu klienti domā, kas varētu notikt ar mums?

1. jautājums: kas ir mūsu klienti? Vai mūsu klientu profils nākotnē varētu mainīties?

Atbilde uz šo jautājumu ir atkarīga no:

- Organizācijas profila un darbības mēroga - vietējā līmenī, konkrētā vietā vai reģionāli.
- Kā organizācija aktivizē un sasniedz klientus: tieši vai izmantojot IT (sociālie tīkli, tīmekļa vietnes).

2. jautājums: kāda ir brīvprātīgo loma attiecībās ar organizācijas klientu? Kāda ir brīvprātīgā darba būtība?

Atbilde var būt atkarīga no:

- Brīvprātīgo kompetencēm, sākot no tehniskajām prasmēm līdz "darbam ar cilvēkiem". Kura no šīm kompetencēm būs nepieciešama vai arī mums būs vajadzīgs kas cits?
- Kam brīvprātīgie dod priekšroku: piemēram, cik procentuāli brīvprātīgie dod priekšroku darbam ar cilvēkiem,
- Kā organizācija strādā saistībā ar saviem klientiem

Jums vajadzētu apsvērt arī šādus jautājumus: vai brīvprātīgo nākotne būs saistīta ar tehnoloģisko kompetenci? Vai "darbs ar cilvēkiem" ir pastāvīgs darba elements brīvprātīgajiem?

3.jautājums: kas ir brīvprātīgie? Kādas ir brīvprātīgo galvenās sociāli demogrāfiskās īpašības?

- Vai brīvprātīgo starpā ir paaudžu un kultūras atšķirības organizācijā?
- Kādas ir brīvprātīgo kompetences dažādās vecuma kategorijās, piemēram: 20 + gadus veci jaunieši vai 50 + gadu vecumā - ko var darīt un kā viņi labprātāk strādā ar mūsu klientiem?
- Vai atšķirības varētu radīt konfliktus?

Kur atrast šādu informāciju:

- **Tīmekļa vietņu un organizāciju pārskatīšana:** nevalstisko organizāciju saturs un darbību analīze. Organizācijas klientu identifikācija atkarībā no organizācijas profila, brīvprātīgo piedāvājuma analīze - ko piedāvā brīvprātīgo organizācijas? Cik bieži ir brīvprātīgais darbs, kas saistīts ar tiešo darbu ar organizācijas klientu? Kāda veida cilvēkiem ir nepieciešamas organizācijas? Kāds ir brīvprātīgo dienesta piedāvājums? Kādas prasmes tiek izmantotas šajos piedāvājumos?
- **Statistiskie dati, pētniecība:** pašu brīvprātīgo analīze attiecībā uz sociālajām / demogrāfiskajām / kultūras īpatnībām? – kas viņi ir, un kādas ir dažādu paaudžu grupu vērtības un vajadzības?

Praktisks piemērs:

Vides NVO domāja, ka viņu klienti ir vietējās ģimenes un skolas. Pašlaik tās galvenokārt ir sasniegušas sociālos medijus, jo tās esošie brīvprātīgie ir diezgan jauni ar maz tiešajiem kontaktiem. Klientu intereses ir atkarīgas no attieksmes pret vidi kopumā.

---

4. Ko mūsu kopiena domā, kas varētu notikt ar mums?

Iespējamie informācijas vākšanas veidi:

- Ievērojiet vietējās ziņas vai citus medijus, sekojiet jaunumiem (televīzijā, radio, laikrakstos, žurnālos vai tiešsaistē) dažas dienas. Paņemiet 1-2 ziņas, kas varētu ietekmēt jūsu brīvprātīgo darbu vai jūsu organizāciju nākotnē. Analizējiet šīs ziņas, atbildot uz šādiem jautājumiem:
  1. Vai tas ietekmē manu brīvprātīgo darbu pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
  2. Vai tas ietekmē mūs (mūsu organizācija) pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
  3. Ko šī ziņa vēsta par pasauli ap mums?
- Apmeklējiet savu vietējo bibliotēku, Kopienas centru vai citas vietas, kur cilvēki satiekas. Pajautājiet cilvēkiem, ko viņi domā, kas varētu notikt nākotnē. Ko tas nozīmē par to, kas var notikt ar jums vai jūsu brīvprātīgo organizāciju?
- Kad jūs satiekaties ar saviem draugiem vai ģimeni mājās, pie kafijas, dzimšanas dienas svinībās u.c., jautājiet viņiem, ko viņi domā, kas varētu notikt nākotnē. Vai kaut kas no tā attiecas uz jūsu brīvprātīgo darbu?
- Apmeklējiet pilsētas domes tīmekļa vietni un sociālo mediju kanālus. Vai tur ir kas tāds, kas varētu būt svarīgi jūsu organizācijai nākotnē? Mēģiniet atbildēt uz šādiem jautājumiem:

1. Vai tas ietekmē manu brīvprātīgo darbu pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
2. Vai tas ietekmē mūs (mūsu organizācija) pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
3. Ko šī ziņa vēsta par pasauli ap mums?

Praktisks piemērs:

Vides NVO domāja, ka vietējie politiķi ir vitāli svarīgi spēlētāji vietējā sabiedrībā. Viņi pārbaudīja savu lēmumu, apskatoties pilsētas mājas lapā un secināja, ka tur nekas daudz nenotiek attiecībā uz vietējo vidi. Šī tika identificēta kā problēma publicitātes jomā.

---

4. Kā sabiedrība domā, kas notiks ar mums?

Iespējamie informācijas vākšanas veidi:

- Sekošana ziņām: sekojiet jaunumiem (televīzijā vai radio, laikrakstos vai tiešsaistē) uz dažām dienām. Paņemiet 2 ziņas, kas varētu ietekmēt jūsu brīvprātīgo darbu vai jūsu organizāciju nākotnē. Analizējiet tās, atbildot uz šādiem jautājumiem:

1. Vai tas ietekmē manu brīvprātīgo darbu pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
2. Vai tas ietekmē mūs (mūsu organizācija) pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
3. Ko šī ziņa vēsta par pasauli ap mums?

- Meklēšana tiešsaistē

Izmantojiet tiešsaistes meklēšanas programmu. Ierakstiet terminus, piemēram, "brīvprātīgā darba nākotne" (brīvprātīgais darbs) vai terminu, kas saistīts ar nozari, kurā veicat brīvprātīgo darbu. Izejat caur meklēšanas rezultātiem un izvēlieties 2 avotus, kas jums šķiet interesanti vai noderīgi. Analizējiet tos, atbildot uz šādiem jautājumiem:

1. Vai tas ietekmē manu brīvprātīgo darbu pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
2. Vai tas ietekmē mūs (mūsu organizācija) pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
3. Ko šis teksts vēsta par pasauli ap mums?

- Novērojumi sociālajos medijos

Ja izmantojat sociālos plašsaziņas kanālus, piemēram, Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat, YouTube vai citus, veltiet brīdi laika, lai sekotu ziņu plūsmai. Ko cilvēki runā un ar kāda veida saturu viņi dalās? Vai ir kaut kas, kas šķiet būtiski no jūsu brīvprātīgo darba viedokļa? Kā tas varētu ietekmēt jūsu organizācijas nākotni?

- Novērojumi skolā / universitātē / darbā / jebkur

Ja jūs strādājat vai esat students, uzklausiet to, ko cilvēki jums apkārt runā. Par ko cilvēki runā? Vai ir kaut kas, kas šķiet būtiski no jūsu brīvprātīgo darba viedokļa? Kā tas varētu ietekmēt jūsu organizācijas nākotni?

- "Vāju signālu" noteikšana

Vai esat ievērojuši kādas mazas pārmaiņas ap jums vai kaut ko, kas jums šķiet satraucošs? Tie varētu būt vāji signāli, kas varētu ietekmēt jūsu brīvprātīgo darbu. Pierakstiet šos signālus pāris dienu laikā un dalieties ar saviem draugiem. Jūs varat izmantot šos jautājumus, lai labāk tos sajustu:

1. Vai tas ietekmē manu brīvprātīgo darbu pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
2. Vai tas ietekmē mūs (mūsu organizācija) pozitīvi, neitrāli vai negatīvi?
3. Ko šis teksts saka par pasauli ap mums?

Praktisks piemērs:

Vietējā NVO apspriedās un domāja, ka vietējie mediji bija viņu visbūtiskākās ieinteresētās personas. Viņi atrada rakstu par pārstrādi vietējā laikrakstā. Viņuprāt, tas veicināja izpratni par pārstrādi.

---

5. Analīze. Kas īsti notiks?

Analizējot apkopoto informāciju, jums būs jāapkopo dažādi viedokļi un savstarpēji jāsaista ieinteresēto personu cerības. Jūs varat arī apsvērt, kas ir līdzīgs savāktajā informācijā no dažādām ieinteresētajām personām, un kur viņu viedokļi atšķiras viens no otra.

Plānošanas apmācību organizēšanas rokasgrāmatā ir iekļautas idejas par to, kā varētu tikt sasniegti ieinteresēto personu viedokļi.

6. Darbības plānošana

Kad esat izanalizējis un apspriedis savu informāciju, jums būs viedoklis par nākotni. Lai izveidotu plānu, jums jāuzdod sev šādi jautājumi:

- Ko mēs gribam sasniegt? Kā tas, ko mēs redzam ka notiks, palīdzēs mums vai neļaus mums to sasniegt?
- Kādas prasmes mums ir vajadzīgas? Vai mums jau ir šīs prasmes, vai mums ir nepieciešams kaut kas cits?

- Kas mums ir jādara? Vai esam ieguvuši pareizos cilvēkus un pietiekami daudz cilvēku?
- Ar ko mums jāsadarbojas, lai sasniegtu mūsu mērķus, un ko mēs varam dot viņiem?
- Kādi resursi mums ir vajadzīgi?

Šī diskusija sniegs šādu rezultātu:

- Ko darīs mūsu organizācija?
- Kā mēs gatavojamies to darīt?

Praktisks piemērs:

Organizācija nolēma, ka ir jāstrādā ar vietējām skolām, plašsaziņas līdzekļiem un politiķiem. Lai to izdarītu, viņiem bija vajadzīgas zināšanas par lēmumu pieņemšanas procesiem, prasmes jauniešu iedvesmošanai skolās un prasmes mobilo video veidošanā. Viņi redzēja, ka viņi nevar strādāt paši, jo viņiem bija ierobežoti resursi, tāpēc viņi nolēma lūgt vietējo iedzīvotāju apvienību sadarboties un atrast apmācības prasmēm, kas trūka.
